

Skogsägarnas syn på frivilligt skydd av skog

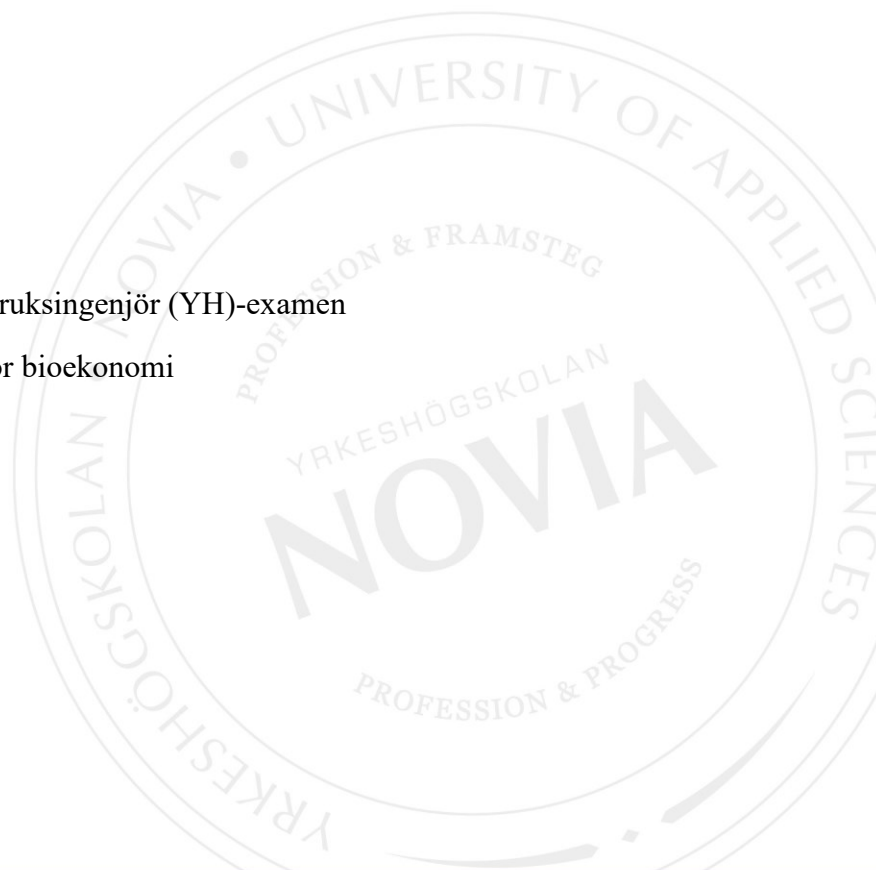
Case SSTE Österbotten

Jenna Strömberg

Examensarbete för skogsbruksingenjör (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för bioekonomi

Raseborg 2023

EXAMENSARBETE

Författare: Jenna Strömberg

Utbildning och ort: Bioekonomi, Raseborg

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Skogsbruksingenjör (YH)

Handledare: Gunnar Salingre

Titel: Skogsägarnas syn på frivilligt skydd av skog – Case SSTE Österbotten

Datum 1.5.2023 Sidantal 32

Abstrakt

Syftet med detta arbete är att kartlägga skogsägarnas intresse för frivilligt skydd av skog. Vad skulle få dem intresserade? Hur medvetna är de om möjligheterna att frivilligt skydda skog, och behövs det mera marknadsföring av ämnet?

I arbetet lyfts fram varför skydd av skog är viktigt och olika program relaterade till ämnet öppnas upp.

Materialet till detta examensarbete är insamlat i samband med en marknadsföringskampanj för frivilligt skydd av skog som gjordes i samarbete mellan Södra Österbottens NTM-central och Finlands skogscentral. Kampanjen riktade sig till skogsägare med skogsegendom som ingår i kompletteringsförslag för myrskyddsprogrammet (förkortning SSTE).

Av de skogsägare som tillfrågades, var 60 % ej intresserade, 23 % funderar på saken och 17 % var intresserad av att skydda skog. Miljövärden angavs som orsak bland de flesta som var positivt eller neutralt inställda. Man kan utifrån resultatet konstatera att utförandet av Natura 2000 områdena har satt djupa spår längs Österbottens kust och påverkar skogsägarnas intresse negativt; många känner att de inte kan lite på staten och allt som har med skydd av skog att göra känns motbjudande. Även ersättningsgrunderna för i detta fall mestadels trädfattiga torvmarker var en av de vanligaste orsakerna till att det inte fanns intresse för att skydda skog.

Även om ämnet är aktuellt så fanns det stora luckor i hur mycket skogsägare faktiskt vet om frivilligt skydd av skog och det finns absolut rum för mera marknadsföring för både skogsägare samt aktörer inom skogsbranschen.

Språk: svenska

Nyckelord: Metso, Helmi, Österbotten, Skogscentralen, NTM-centralen, frivilligt skydd av skog

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Jenna Strömberg

Koulutus ja paikkakunta: Biotalous, Raasepori

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Metsätalousinsinööri (AMK)

Ohjaaja: Gunnar Salingre

Nimike: Metsänomistajien näkemys vapaaehtoisesta suojelusta – Case SSTE Pohjanmaa

Päivämäärä 1.5.2023 Sivumäärä 32

Tiivistelmä

Tämän työn tarkoitus on tuoda esiin metsänomistajien mielipiteitä siitä, ovatko he kiinnostuneita metsien vapaaehtoisesta suojelusta ja miksi tai miksi eivät? Mitä saisi heidät kiinnostumaan metsin vapaaehtoisesta suojelusta? Kuinka tietoisia he ovat mahdollisuuksista suojella metsiä vapaaehtoisesti, ja tarvitaanko aiheeseen liittyvää markkinointia enemmän?

Työssä tuodaan esille, miksi metsien suojeleminen on tärkeää, ja avataan erilaisia aiheeseen liittyviä ohjelmia.

Tämän lopputyön vastaukset kerättiin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Metsäkeskuksen yhteistyössä tehdyn vapaaehtoisen metsänsuojelun markkinointikampanjan yhteydessä. Kampanja oli suunnattu metsänomistajille, joilla on metsiä, jotka kuuluvat soidensuojelun täydennyssehtoksiin (lyhenne SSTE).

Heistä, joiden kanssa keskusteltiin, 60 % ei ollut kiinnostuneita, 23 % oli ehkä ja 17 % oli kiinnostuneita. Ympäristöarvo oli syynä useimmille ihmisille, niistä joilla oli positiivinen tai neutraali asenne. Tulosten perusteella voitiin päätellä, että Natura 2000 on jättänyt syvät jäljet Pohjanmaan rannikolle ja vaikuttaa negatiivisesti metsänomistajien mielipiteisiin. Monet kokevat, etteivät voi enää luottaa valtioon ja kaikki mikä liittyy metsien suojelemaan, on jopa vastenmielistä. Myös korvausperusteet, tässä tapauksessa enimmäkseen puustottomille soille, olivat yksi yleisimmistä syistä, miksi suojeleminen ei kiinnostanut.

Vaikka aihe onkin hyvin ajankohtainen, oli suuria aukkoja siinä, kuinka paljon metsänomistajat todellisuudessa tietävät metsien vapaaehtoisesta suojelusta. Markkinointia voitaisiin ehdottomasti vielä lisätä sekä metsänomistajille että metsäalan toimijoille.

Kieli: ruotsi Avainsanat: Metso, Helmi, Pohjanmaa, Metsäkeskus, ELY-keskus, metsien vapaaehtoinen suojeleminen

BACHELOR'S THESIS

Author: Jenna Strömberg

Degree Programme: Bioeconomy, Raseborg

Specialization: Forest engineering (UAS)

Supervisor: Gunnar Salingre

Title: Forest Owners' Views on Voluntary Forest Conservation –Case SSTE Ostrobothnia

Date 1.5.2023 Number of pages 32

Abstract

The purpose of this thesis was to survey the opinions of forest owners and if they are interested in voluntary protection of forests? Why, why not? What would make them interested? How aware are they of the opportunities to voluntarily protect forests and is there a need for more marketing regarding the subject?

In this thesis, it will be highlighted why the conservation of forests is important and various programs related to the subject will be presented.

The answers in this degree thesis were collected in connection with a marketing campaign regarding voluntary forest conservation that was done in collaboration with the Southern Ostrobothnia ELY-Center and the Finnish Forestry Centre. The campaign was aimed at forest owners with forest that belong to supplementary proposals for the peatland protection program (shortening SSTE).

Of those I interviewed, 60 % were not interested, 23 % were considering and 17 % were interested. Environmental value was the main reason for most people who had a positive or neutral attitude. Based on the results, it could be concluded that Natura 2000 has left deep traces along the Ostrobothnian coast and negatively affects the opinions of the forest owners. Many feel they can't trust the government anymore and everything about forest conservation is repulsive. Also, the compensation grounds for, in this case mainly sparsely wooded peatlands, was one of the most common reasons there was no interest in protection.

Although this is a very current topic, there were large gaps in how much the forest owners know about voluntary forest protection, there is absolutely room for more marketing for both forest owners and actors in the forest industry.

Language: Swedish Key words: Metso, Helmi, Ostrobothnia, ELY-centre, Forest Centre, voluntary forest protection

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och teori.....	1
2	Bakgrund.....	2
2.1	Skogsägandet i Finland.....	2
2.2	Finlands Skogscentral.....	3
2.3	Närings-, trafik-, och miljöcentralen.....	4
3	Politik för biologisk mångfald.....	5
3.1	Internationell politik för biologisk mångfald.....	5
3.1.1	Natura 2000.....	6
3.2	Nationell politik för biologisk mångfald.....	7
4	Skydd och naturvård.....	9
4.1	Skogslagen 10 §.....	9
4.2	METSO-programmet.....	10
4.3	Livsmiljöprogrammet Helmi.....	12
4.4	SSTE-Kompletteringsförslag för myrskyddsprogrammet.....	14
5	Case SSTE Österbotten.....	14
5.1	Projektbeskrivning.....	15
5.2	Marknadsföring.....	16
5.3	Tidigare METSO-marknadsföringsprojekt på samma område.....	17
6	Undersökningen.....	19
6.1	Förberedelser.....	19
6.2	Metoder.....	19
7	Resultat.....	20
7.1	Marknadsföringen.....	20
7.2	Skogsägarna Case-SSTE.....	22
7.3	Intresse för skyddsavtal.....	24
7.3.1	Orsaker till ej intresserad?.....	24
7.3.2	Orsaker till intresserad eller funderar?.....	26
7.3.3	Inverkande faktorer.....	27
7.4	Hur få frivilligt skydd av skog mera lockande?.....	28
8	Diskussion.....	29
8.1	Undersökningens pålitlighet och svagheter.....	31
8.2	Fortsättning.....	32
9	Referenser.....	34

1 Inledning

Skogen är en viktig del av de flesta finländares vardag och nästan 90 % av befolkningen anser att naturen är viktig för dem. Det finns lika många åsikter som det finns människor och det är viktigt att det finns olika sätt för var och en att ta hand om skog och natur (Koistinen, Lehtinen, & Nieminen, 2021). Skydd av skog och natur blir alltmer aktuellt och de flesta finländare har någon åsikt om ämnet, och biologisk mångfald hör till så gott som allas ordförråd. Att den biologiska mångfalden är hotad och till viss del redan försämrad är de flesta väl medvetna om. I Finland har vi cirka 48 000 arter, 22 418 har blivit klassade vilket innebär deras status kan utvärderas och av utav dem anses 2 667 vara hotade. En stor del av de hotade arterna finns längs vår kustregion. (Finlands miljöcentral, u.d.)

Förutom att skydd av skog på en känslomässig nivå angår majoriteten av oss, så förpliktar även grundlagen 20 § att var och en ansvarar för naturen och dess mångfald (Finlands grundlag 1999/731, 1999), Skogsägarna är dock de som konkret måste avgöra om de frivilligt vill skydda sin skog och även de som är målgrupp då projekt och program uppgörs för att trygga mångfalden, som tex. Natura 2000 (Statsrådet, 2018).

1.1 Syfte och teori

Syftet med arbetet var att lyfta fram skogsägarnas tankar och åsikter om frivilligt skydd av skog samt att reflektera kring vad som kunde göras bättre för att öka skogsägarnas intresse och medvetande om frivilligt skydd av skog.

Forskningsmaterialet i arbetet har samlats in i samband med ett marknadsföringsprojekt för skogsägare i Österbotten, vilka äger mark som ingår i kompletteringsförslag för myrskyddsprogrammet (förkortning SSTE). Resultatet och svaren är begränsade till heat 1 (Kapitel 5.1) under marknadsföringsprojektet (Kapitel 5).

Med de metoder som valts för att utföra detta arbete så får man inte fram exakt statistik, syftet har i stället varit att lyfta fram de vanligaste åsikterna och faktorerna som påverkar skogsägare antingen negativt eller positivt, samt att få en överblick över marknadsföringens betydelse och hur mycket skogsägarna i verkligheten har insikt i och kunskap om frivilligt skydd av skog.

Frågorna och diskussionerna hölls på en mer allmän nivå, och på så vis är de flesta svaren inte begränsade till att endast gälla myrområden, den allmänna uppfattningen om ämnet framkommer rätt tydligt.

I den teoretiska delen har bakomliggande orsaker till att skydd av skog anses viktig öppnats upp liksom också politiska beslut om tryggnad av den biologiska mångfalden samt olika program som är relaterad till ämnet och som ger oss i Finland redskap att skydda skogsmark samt dess mångfald.

Teoridelen är uppbyggd utifrån diskussioner med skogsägare, och kan därmed anses vara relaterad till ämnet samt ger läsaren tillräcklig insyn för att kunna tolka arbetets syfte och resultat.

2 Bakgrund

2.1 Skogsägandet i Finland

I Finland finns i skrivande stund totalt omkring 574 000 skogsägare som äger över 0,5 hektar skog. Av skogsägarna äger 440 000 över 2 hektar skog och 44 000 av dem äger över 100 hektar. Medelåldern bland Finlands alla skogsägare är 60 år och medelstorlek på skogsegendomen är 31,8 ha. Av dessa är 58 % män och 42 % är kvinnor. (Skogscentralen, u.d.)

Det finns även flera former av ägande, där till exempel dödsbon samt samfälld skog är vanligt. Dessa två former av ägande räknades inte med i ovannämnda antal gällande skogsägare. Beaktar man även dessa former av ägande, dödsbo samt samfällighet, finns det totalt 620 000 skogsägare, vilket betyder att 14 % av Finlands befolkning är skogsägare. (Mäntyranta, 2019)

Många skogar går i arv från generation till generation och hålls inom släkten i hundratals år. Vid arv splittras ofta fastigheterna vilket får till följd att det finns allt fler skogsägare som äger allt mindre skogsegendomar sett till arealen. (Mäntyranta, 2019)

En typisk skogsägare var förr någon nära pensionsåldern, på landet boende, självverksam och lågt utbildad bonde. I dagens läge finns det inte lika klart en ”typisk skogsägare”, bland annat på grund av generationsväxlingar och stora förändringar i samhället så som stor flyttström in till de större städerna. (Mäntyranta, 2019)

2.2 Finlands Skogscentral

Finlands skogscentral är en riksomfattande offentlig oberoende aktör som lyder under Jord- och skogsbruksministeriet. Till Skogscentralens uppgifter hör bland annat att övervaka skogslagstiftningen, samla in och distribuera information om Finlands skogar, bevilja stöd för vård av natur och skog, ge rådgivning och hålla utbildningar till skogsägare och skogliga aktörer. (Lag om Finlands skogscentral 2011/418, 2011)

Skogscentralen har sedan 2012 varit en rikstäckande organisation och 2015 blev organisationen indelad i fem serviceområden: norra, västra, östra, sydöstra och södra serviceområdet. År 2022 blev det fyra serviceområden efter att sydöstra och södra serviceområdena slogs ihop. Skogsförbättringsuppgifterna som Skogscentralen ända till 2012 erbjöd, som tex. skogsdikning, skogsbilsvägsbyggen och uppgörande av skogsbruksplaner upphörde och Otso grundades för att ta över den biten, då lagen om Finlands skogscentral kom och ingen affärsverksamhet längre fick utövas. (Skogscentralen, u.d.)

Kundarbete vid skogscentralen

Målsättningen med kundarbetet vid Finlands skogscentral är att hjälpa skogsägare, genom att berätta om möjligheterna med deras skog, och målet är att få skogsägare att göra aktiva beslut gällande den egna skogen. Konkreta mål är att bland annat att ta i bruk webbtjänsten [minskog.fi](http://www.minskog.fi) (www.minskog.fi), göra anmälan om användning av skog eller kemeraansökningar antingen själv eller via någon aktör samt göra miljöstödsansökningar. För att målsättningen vid en kundkontakt eller ett så kallat portföljarbete skall bli uppfyllt bör kundrådgivaren:

- Kontrollera och uppdatera kontaktuppgifterna.
- Diskutera skogsegendomens avverkningsmöjligheter samt kommande skötselåtgärder.
- Berätta om och gå igenom eventuella naturobjekt och diskutera möjligheten till frivilligt skydd av skog.
- Diskutera olika sätt att främja naturvården i skogarna.
- Se till skogsägaren än medveten om Skogscentralens roll i skogsbranschen.
- Berätta om aktuella utbildningar och evenemang.

- Erbjudna träff antingen via till exempel Teams, på kontor eller i skogen.

Målgrupperna för kundarbetet vid Skogscentralen väljs ut i enlighet med Jord- och skogsbruksministeriets och Skogscentralens resultatavtal med hänsyn till aktuella skogspolitiska behov. Till exempel skogsägare som har avverknings-, skötsel- eller skyddsmöjligheter i sina skogar, dödsbon och generationsväxling samt skogsägare med större risk att bli utsatt för granbarkborrar. (Skogscentralen, 2023)

2.3 Närings-, trafik-, och miljöcentralen

Sedan år 2013 finns det 15 regionala Närings-, trafik- och miljöcentraler, förkortat NTM, i hela Finland. NTM-centralerna lyder under arbets- och näringsministeriet och deras verksamhetsidé är att främja regional utveckling genom att sköta verkställighets- och utvecklingsrelaterad förvaltning. NTM-centralerna övervakar även naturvårdslagen. (Lag om närings-, trafik- och miljöcentralerna samt om närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter 2009/897, 2009) innehåller direktiv för centralerna samt tillämpning gällande deras tre ansvarsområden:

- Närings-, arbetskraft och kompetens
- Trafik och infrastruktur
- Miljö och naturresurser

Alla regionala centraler har dock inte alla tre ansvarsområden (figur 1), till exempel Österbotten där kommunerna relaterade till detta arbete finns har endast ett ansvarsområde (Närings-, arbetskraft och kompetens), därför ansvarar Södra Österbottens NTM-central för miljöfrågorna i det området. (Närings-, trafik- och miljöcentralen, 2023)

ELY-keskusten alueet kartalla 2021

Figur 1. NTM-centralerna i Finland. NTM-centralen.

3 Politik för biologisk mångfald

Ett av statsminister Sanna Marins regeringsprogramms mål för regeringsperioden 2019–2023 var att stoppa förlusten av biologisk mångfald i Finland och uppnå målen i FN:s konvention om biologisk mångfald. (Statsrådet, u.d.)

3.1 Internationell politik för biologisk mångfald

FN:s biodiversitetskonventionen

För globalt trygghet av biodiversiteten är Convention on Biological Diversity (CBD) (Convention on Biological Diversity, n.d.) den viktigaste överenskommelsen. Det har sedan år 1993 jobbat globalt baserat på FN-konventionen för att upprätthålla biologisk mångfald. Finland var bland de första länderna som undertecknade och är en av konventionens 196 parter. Konventionen finansieras av Globala miljöfonden (GEF). (von Weissenberg, u.d.).

Det högsta beslutande organet (COP) samlas vartannat år, senast 11.10.2021 i Kina (COP15). Förhandlingarna ledde till att man lade fram fyra mål till 2050 som fastställs baserade på vetenskapliga bedömningar av IPBES (Den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster) och IUCN (Internationella naturvårdsunionen),

IPCC (Mellanstatliga panelen för klimatförändringar). Viktigaste målet var att skydda mera hav- och markområden, totalt 30 %. (von Weissenberg, u.d.) EU har redan förbundit sig till detta mål med sin strategi för biologisk mångfald. (Europeiska kommissionen, u.d.)

EU:s strategi för biologisk mångfald

Målet med EU:s strategi för biologisk mångfald och förslag till förordning om restaurering av natur som publicerades i maj 2020, är att stoppa förlusten av biologisk mångfald och svänga om det till positiv riktning före 2030. Strategin har totalt 17 huvudmål, varav ett är att 30 % av havs- och markområdena bör få rättsligt skydd. Ett annat mål är att effektivera vården av skyddade områdena samt restaurering av viktiga livsmiljöer. (Europeiska kommissionen, u.d.)

Alla medlemsländer får själva planera hur målen skall uppnås men ett av de viktigaste sätten för att uppnå målen är Natura 2000 nätverket (kapitel 3.1.3) (Miljöministeriet, u.d.).

I och med att vi har mycket skog i privat ägo i Finland är frivillighet en viktig aspekt, och här kommer Helmi- (kapitel 4.4) och METSO-programmen (kapitel 4.3) in som dellösningar till att uppnå målen i Finland. (Ojala, u.d.)

3.1.1 Natura 2000

Natura-2000 är ett nätverk vars mening är att skydda och bevara EU-ländernas värdefullaste livsmiljöer och ge häcknings- samt rastplatser för hotade arter som finns med i fågeldirektivet skydd (SPA-områden) (European Commission, n.d.) och habitatdirektivet (SCI-områden) (European Commission, u.d.). Utöver detta finns det särskilda bevarandeområden (SAC-områden). Natura 2000 har en utsträckning på 18 % av EU:s landområde och är det största internationella nätverket för skyddande av arter (European commission, u.d.).

I Finland har vi areal på ca. 5 miljoner hektar som hör till Natura 2000, varav tre fjärdedelar är markområden. I Österbotten finns det 271 300 hektar, varav 87 000 hektar är mark och resten vattenområden. Av markområden är största delen skyddat enligt habitatdirektivet (Södra Österbottens NTM-central, 2022) och antingen SPA-eller SAC-områden (Finlands miljöcentral, karttjänsten, u.d.).

Områdena väljs ut helt på vetenskapliga grunder i enlighet med fågel- och habitatdirektiven och tar därmed inte hänsyn till socioekonomiska aspekter. Det tas dock i hänsyn när man

uppgör plan för varje område, hur det skall skyddas och förvaltas. (European Commission, u.d.)

Natura-2000 nätverkets områdenas skydd verkställs i enlighet med till exempel skogslagen, naturvårdslagen, marktäktslagen, forsskyddslagen eller ödemarkslagen. I de fall man drastiskt måste begränsa markanvändningen skyddas det i enlighet med naturvårdslagen, vari även beskrivs bestämmelserna om eventuell ersättning markägaren kan få för skyddet. (Statsrådet, 2018).

Skogsbruk på Natura-2000 områden är inte automatiskt förbjudet, som ovan nämnt beror det på i enlighet med vilken lag som skyddsområdet är inrättat. Har det genomförts enligt exempel markanvändnings- och bygglagen, eller marktäktslagen, kan skogsbruk i regel bedrivas helt normalt. I flesta fallen inrättas Natura-2000 områden med stöd av naturvårdslagen och då görs besluten för användning och skötsel skilt för respektive skyddsområde i samband med när de inrättas. (Statsrådet, 2018)

3.2 Nationell politik för biologisk mångfald

Finlands nationella skogsstrategi 2025 och 2035

Målet med Finlands nationella skogsstrategi 2025 är övergripande hållbar utveckling och är kopplad till ett flertal politikområden (figur 2). Den grundar sig på FN:s mål för hållbar utveckling. Strategin godkändes av statsrådet 12.2.2015 och baserar sig på Statsrådets skogspolitiska redogörelse 2050 (Jord- och skogsbruksministeriet, 2019).

Figur 2. Den nationella skogsstrategins koppling till övriga politikområden, (Jord-och skogsbruksministeriet 2019)

Med den allt större efterfrågan på skogsbranschens produkter och därmed ökade användning av skogarna ökar även trycket på naturhänsyn samt bevarande av mångfalden. Ett av de tre huvudmålen för strategin är ”Skogarna används på ett aktivt, mångsidigt och ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt hållbart sätt”, och ett delmål är att ”ett gynnsamt tillstånd för den biologiska mångfalden har säkrats före 2050”, **där kommer METSO- programmet in**, och är viktigt för målen i skogsstrategin för den biologiska mångfalden. (Jord- och skogsbruksministeriet, 2019).

Finlands nationella skogsstrategi reviderades 2022, den nya skogsstrategin 2035 godkändes av det nationella skogsrådet 14.12.2022 och ska styra skogspolitiken i Finland fram till 2035. Temat är det samma samt man använde sig av skogsstrategin 2025 som stöd vid beredningen av den nya strategin, i figur 3 kan man se till vilka övriga nationella strategier den är koppad till. (Jord- och skogsbruksministeriet, 2022).

Figur 3. Anknytande nationella strategier till Skogsstrategin 2035, Jord- och skogsbruksministeriet.

Nationella biodiversitetsstrategin

I skrivande stund på att bereds en ny nationell biodiversitetsstrategi 2025. Föregående strategidokument ”Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön strategia” som sträckte sig över tidsperioden 2010–2020 och hade som mål att stoppa förlusten av mångfalden före 2020, misslyckades. Den nya strategins mål är att lyckas med det som tidigare misslyckats, nu genom att lyfta

fram och påverka i större bredd bakomliggande orsaker till förlusten av mångfald. (Miljöministeriet, u.d.)

4 Skydd och naturvård

4.1 Skogslagen 10 §

I skogslagens kapitel 3 (Skogslag 1996/1093, 1996), *Tryggandet av skogsnaturens mångfald*, finns det sju livsmiljöer som i naturtillstånd eller naturliknande tillstånd är särskilt viktiga för mångfalden och är skyddade enligt lagen. De kännetecknas oftast av unik och avvikande vegetation.

- Närmiljöer till småvatten, som källor, bäckar och rännilar.
- Torvmarker som är viktiga för den biologiska mångfalden: lund- och örtkärr, sammanhängande skogsfräken- och hjortronkrankärr, brunmossar, trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark och madkärr.
- Bördiga mindre lundområden
- Skogsholmar på dikade torvmarker
- Minst 10 meter djupa branta klyftor och raviner
- Minst 10 meter höga stup och skogen i direkt närhet under stupet

För att de skall uppfylla kraven för lagobjekt bör de vara små till storlek och ha minde ekonomisk betydelse. Särskilt viktiga livsmiljöer får man inte förstöra, men mindre försiktiga åtgärder som förstärker och bevarar strukturdragen kan utföras, som tex. plockhuggning, plantering eller sådd av träd som hör till Finlands naturliga flora. Man kan även försiktigt ta sig över livsmiljöer vid transport av virke, men det får ej påverka negativt särdragen, och det är rekommenderat att det görs på vinter med tjäle i marken. (Skogslag 1996/1093, 1996)

4.2 METSO-programmet

METSO-handlingsprogram för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland, ger den privata skogsägaren möjlighet att frivilligt skydda sin skog mot ersättning. Programmet omfattar även naturvård så som återställande av livsmiljöer. Programmet är grundat i samarbete med miljöministeriet samt jord-och skogsbruksministeriet och är i kraft 2014–2025. Målet är att skydda totalt 96 000 hektar före år 2025, antingen genom att inrätta privata naturskyddsområden, försäljning av mark till staten med frednings syfte eller tidsbegränsad fredning. (NTM, u.d.)

I samband med att Helmi-programmet (kapitel 4.3) godkändes av statsrådet år 2021 så gjordes även ett beslut att förlänga METSO till år 2030, i och med METSO och Helmi programmen samarbetar med varandra för att förstärka den biologiska mångfalden i Finland. Målen för METSO-programmets programperiod 2026–2030 kommer fastställas vid ett senare skede, nya hektar mål samt eventuella uppdateringar av urvalskriterierna kan bli aktuella. (Statsrådet, 2022)

Andra viktiga aktörer som jobbar med METSO-programmet är skogscentralen, NTM-centralerna samt Forststyrelsen. Även alla skogsbranschens aktörer som erbjuder skogstjänster och rådgivning till skogsägarna, som till exempel Skogsvårdsföreningarna deltar i samarbetet. (NTM, u.d.)

Det finns både tidsbundna samt permanenta frednings alternativ. Skogscentralen ansvarar för de tidsbundna och NTM-centralen för de permanenta. NTM-centralen har även ett tidsbundet 20-års avtal, eller så kallat tidsbegränsad fridlysning på 20 år, men det är inte lika vanligt som permanent, då NTM har haft olika policy, på vissa områden ingås inte 20-åriga avtal och på andra områden endast i vissa specifika fall. Mellan år 2008 och 2021 fredades totalt 1 549 hektar med 20-årigt avtal, 28 342 hektar såldes till staten för permanent skydd samt 41 256 hektar blev till privata naturskyddsområden (Luonnonvarakeskus, 2022). 20-åriga avtal kan uppgöras för att skydda natur-eller landskapsområden i enlighet med Naturvårdslagen 25 § 2 monument (Naturvårdslag 1996/1096, 1996) och ersättningen baserar sig på skogens beräknade tillväxt under de 20 kommande åren. (NTM, u.d.)

Hurdan skog lämpar sig för skydd?

I huvudsak vill man freda särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen samt de livsmiljöer som omnämns i METSO-programmet (figur 4). För att ett objekt skall vara finansieringsduglig bör det ha höga naturvärden.

Skogslagen 10§	METSO-programmet
Källor, bäckar, rännilar, skogstjärnar	Skogar kring vattendrag
Bördiga kärr och brunmossar	Svämskogar och lövsumskogar
Trädfattiga torvmarker	Kärr, mossar och brunmossar
Lundar	Lundar
Skogsholmar på odikad torvmark	Skogsbevuxna berg, stup och blockfält
Klyftor, raviner, stup	Kalkberg och ultrabasiska marker
Blockfält, stenbunden mark, berg	Gammelskogar
	Solexponerade åsmiljöer
	Trädbevuxna vårdbiotoper
	Mångfaldsobjekt på landhöjningskusten

Figur 4. Tabell över Skogslagens viktigas livsmiljöer och METSO-programmets livsmiljöer.

Skogarna man vill och kan skydda är oftast unika för sig och ofta reagerar man naturligt att området känns mer särpräglad än vanlig ekonomiskog när man ser ett potentiellt objekt, det finns dock fyra punkter man kan ha fokus på:

1. Mycket död ved
2. Orörd längre tid, länge sedan avverkning
3. Extra bördig eller försumpad mark
4. Gamla eller grova träd med håligheter

(NTM, u.d.)

Miljöstöd

Miljöstöd är ett tidsbundet skyddsavtal som uppgörs mellan skogsägaren och Skogscentralen. Miljöstöd är i första hand avsett för att trygga skogslagens särskilt viktiga livsmiljöer, men det finns även andra livsmiljöer (figur 4) som det är möjligt att få miljöstöd för i enlighet med finansieringsvillkoren. Det viktigaste kriteriet är att de har höga naturvärden, trädfattiga marker är sällan finansieringsdugliga. (Skogscentralen, u.d.)

Avtalet är i kraft 10 år och betalas ut i början av avtalsperioden. Det följer med i fastighetsköp men det är möjligt att säga upp avtalet och betala tillbaka resterande summan. Förutom Skogscentralens rådgivare kan även andra aktörer inom skogsbranschen bereda en miljöstöds ansökan för skogsägarna och få kompensation för arbetet. Ersättningen för miljöstödet baserar sig på objektets areal, virkesmängden inom objektet, samt avverkningsmöjligheter i den resterande fastigheten. (Skogscentralen, u.d.) Miljöstöd finansieras med stödsystemet kemera, ”*Kestävän metsätalouden rahoituslaki*” (Temporär lag om finansiering av hållbart skogsbruk 2015/34, 2015), fram till slutet av år 2023 och från och med 1.1.2024 kommer nya stödsystemet för hållbart skogsbruk Metka, ”*Metsätalouden kannustejärjestelmä*”, i kraft. Kemera samt metka gäller endast på markområden där skogslagen är i kraft, och ersättningen är beskattningsbar. (Skogscentralen, u.d.)

Permanent skydd

De lokala NTM-centralerna ansvarar för uppgörandet av permanenta skyddsavtal. Alternativen för permanent skydd är grundande av privat naturskyddsområde eller försäljning till staten, även bytesmark är ett alternativ. Ersättningen för permanent skydd är skattefri inkomst och baserar sig på virkesmängden. Vid försäljning fås ersättning även för marken. Permanent är det möjligt att skydda motsvarande objekt som vid miljöstöd, men även andra objekt som till exempel trädfattigare områden. (NTM, u.d.)

Vid uppgörande av privat naturskyddsområde tas skogsägarnas åsikter i beaktande. Det är oftast möjligt att diskutera om man har olika önskemål, som till exempel körstråk/väg genom skyddsområdet för att nå till bakomliggande skog, eller byggande av mindre konstruktioner som vindskydd eller dylikt. Grundprincipen är dock att man inte får ändra strukturdragen eller göra något annat som har större negativ inverkan på miljön. (Nykänen, 2021)

4.3 Livsmiljöprogrammet Helmi

Helmi-programmet är ett livsmiljöprogram som inletts av miljöministeriet 2021 och skall verka enda till 2030, för att stärka den biologiska mångfalden i Finland. Programmet innehåller 40 åtgärder i form av istandsättning och vård av skogsmark men även kommunikation, forskning och samarbete med intressentgrupper, med mål att genomföra viktiga insatser för miljön. Programmet har fem huvudteman (figur 5). Med programmet och dess åtgärder förbättras skyddsnivån för nästan 40 hotade naturtyper och flertal olika arter. (Gummerus-Rautiainen, o.a., 2021)

Vi skyddar och restaurerar myrar

Vi restaurerar fågelvatten och våtmarker

Vi sköter vårdbiotoper

Vi vårdar skogliga livsmiljöer

Vi vårdar och restaurerar naturen på stränder och i vatten

Förutom miljöministeriet ansvarar även jord- och skogsbruksministeriet för genomförandet av dessa åtgärder. Organisationer inom ministeriernas förvaltningsområden deltar även, nämns kan till exempel Skogscentralen som hör under jord- och skogsbruksministeriet. (Gummerus-Rautiainen, o.a., 2021)

Helmi-programmet har koppling till så gott som alla tidigare nämnda politiska strategier för biologisk mångfald och programmet har en central roll för Finlands insatser i genomförandet av EU:s strategi för biologisk mångfald, tillsammans med METSO-programmet utvidgar de skyddsområdesnätverket. Med hjälp av Helmi förverkligas även stor del av restaurerings- och naturvårdsmålen i Finlands nationella strategi för biologisk mångfald. Naturvårdsprojekt i ekonomiskogar kan även utföras på skogsägarens initiativ som Helmi- och METSO åtgärder och därmed kopplar Helmi även till Nationella skogsstrategin. (Gummerus-Rautiainen, o.a., 2021)

Skydd och restaurering av myrar

I nuläge är cirka 1,3 miljoner hektar myrmark skyddad i Finland, vilket utgör 15 % av den totala myrarealen i hela landet. Finland har uppskattats ursprungligen haft 10,4 miljoner hektar myr, efter elfte skogstaxeringen har det försvunnit 1,7 miljoner hektar. Försvinnandet beror bland annat på att myrar med tunt torvlager på grund av dikning förvandlats till mineraljordar, torvbrytning, byggande och röjning av åkrar. Mindre än hälften av kvarstående myrmark är odikad.

Över hälften av Finlands myrnaturtyper är hotade, i södra Finland till och med 80 %. På myrarna finns det 280 rödlistade arter och 120 av dem är hotade.

Ett av Helmis huvudteman är skydd och restaurering av myrar och arealmässigt är målet att skydda 60 000 hektar myrmark samt restaurera 59 300 hektar (30 000 i skyddsområden och

29 300 utanför). Helmi-områden som planeras inrättas fokuserar på områden med stor mångfald som till exempel successionsstadier för skogar och myrar vid kusten samt regionala nätverk av myrar. SSTE-områden är huvuddelen av målet och alla SSTE-områden som skyddas kommer statistiskt att bokföras som Helmi-areal. (Gummerus-Rautiainen, o.a., 2021)

4.4 SSTE-Kompletteringsförslag för myrskyddsprogrammet

Kompletteringsförslag för myrskyddsprogrammet, förkortas SSTE, som kommer från finska benämningen *Soidensuojelun täydennysehdotus*. Miljöministeriet tillsatte en arbetsgrupp år 2012 som hade som uppdrag att före år 2015 uppgöra ett myrskyddsprogram i Finland. Avsikten var att skydda Finlands mest unika torvmarker helt utifrån ekologisk synvinkel, det vill säga utan skogsägarnas samtycke och frivillighet. Programmet stoppades som sådant år 2014 av dåvarande miljöminister Sanni Grahn-Laasonen som ansåg bästa vägen för skydd av skog är frivillighet. Programmet fortsattes genom en kompromisslösning; viktigaste myrområdena karteras som planerat, statens värdefulla myrområden skyddas samt man förhandlade med större skogsägare som företag och skogsbolag. Trädrika myrar som ägs av privata skogsägare skyddas således fortsättningsvis frivilligt, via METSO-programmet. (Miljöministeriet, 2014)

5 Case SSTE Österbotten

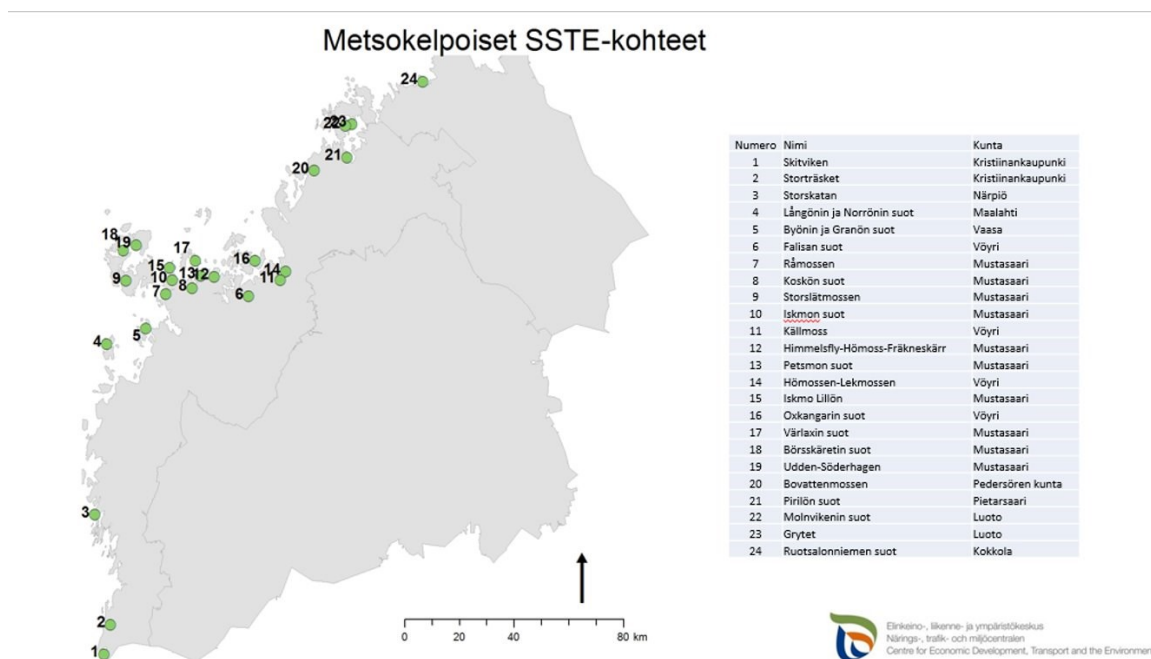
Projektbeställningen kom från NTM-centralen och utfördes som samarbete mellan Södra-Österbottens NTM-central och Finlands skogscentral, södra serviceområdet. Det var frågan om en METSO- marknadsföringskampanj som riktade sig till skogsägare med områden som hör till SSTE, förkortning av *kompletteringsförslag för myrskyddsprogrammet* och kommer framledes användas.

Landhöjningskustens Helmi-SSTE områdenas utförande har framskridit långsammare än andra områden och därav önskade NTM-centralen detta projekt. En orsak till att det framskrider långsammare kan vara att fastigheterna i regel är väldigt små och splittrade. (Etelä-Pohjanmaan NTM-keskus, Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue, 2022)

5.1 Projektbeskrivning

Landhöjningsområdet vid Österbottens kust har unik natur och totalt 23 värdefulla myrområden som hör till SSTE (figur 6), och som uppfyller METSO 1 klassens kriterier i sin helhet (mångfaldsobjekt vid landhöjningskusten). Dessa områden hör även till Helmi-programmet och vid eventuell fredning kommer det bokföras som Helmi-områden. (Etelä-Pohjanmaan NTM-keskus, Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue, 2022)

Målet med marknadsföringen var att sprida information och aktivera skogsägare som har möjlighet att frivilligt skydda sin skog i enlighet med METSO-programmet. Få skogsägare att bli intresserade och inleda skyddsutredning antingen direkt med NTM-centralen, Skogscentralen eller andra skogliga aktörer som gör METSO förmedlingar (Etelä-Pohjanmaan NTM-keskus, Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue, 2022).

Figur 6. Karta över METSO-dugliga SSTE-objekten längs Österbottens kust. NTM-centralen.

Projektområde

Projektets första del började 1.10.2022, NTM-centralen valde ut de ekologiskt viktigaste områdena att börja med; Närpes, Vaasa och Korsholm. Vid årets slut blev det klart att det fortfarande finns finansiering för projektet och projektet fick fortsätta till 31.5.2023, och utvidgades till värdefulla områden i Närpes, Kristinestad, Vörå, Malax och Jakobstad samt

sist en grupp med SSTE områden som ej är METSO dugliga i Kristinestad, Malax, Vörå, Karleby.

Till projektets första del, som detta examensarbete berör, ingick 12 SSTE-helheter.

Larsmo

Grytet 27 ha (5 fastigheter) och Molnviken 40 ha (15 fast.)

Vasa

Byön och Granöns myrar 86 ha (59 fastigheter)

Korsholm

Iskmo Lillön

Koskön

Råmossen

Storslätmossen

Himmelfly-Hö moss-Fräkneskärr

Värlax myrar

Iskmo myrar

Petsmo myrar

Udden-Söderhagen

5.2 Marknadsföring

Målsättningen med hela projektet var att marknadsföra och informera så många skogsägare som möjligt, att de har möjlighet att frivilligt skydda områdena i sina skogar som hör till SSTE. Marknadsföringen utfördes i 3 steg: steg 1. Brevutskick med kartbilaga samt inbjudan till stugkväll, 2. Ringrunda, individuellt telefonsamtal, med alla skogsägare som fått brev, 3. Stugkvällar/infotillfällen med presentation och diskussion. Metoderna för marknadsföringen var på förhand bestämd av NTM-centralen och Skogscentralen.

Brevutskick

Marknadsföringen inleddes med ett brevutskick till alla skogsägare, ett brev med kort information om frivilligt skydd av skog, inbjudan till stugkväll/infotillfälle, fastighetsspecifik kartbilaga var det framkommer SSTE-figuren, länk till metsonpolku.fi och Helmi-programmet för mera information samt kontaktppgifter till projektansvarig.

Ringrunda

Ringrunda, telefonsamtal till alla skogsägare som fått brev påbörjas efter breven med säkerhet nått fram. Syftet var att diskutera och berätta mera om frivillig skydd av skog, utföra normalt kundarbete eller så kallat ”portföljarbete” enligt Skogscentralens standard (Kapitel 2.2) samt ta emot anmälan till stugkvällarna.

Infotillfällen/stugkvällar

I brevet fanns bifogat en inbjudan till infotillfälle eller så kallad stugkväll, alternativt en webträff. Intresserade anmälde sig till kontaktpersonen i brevet då det var slutna tillställningar och inte öppet för allmänheten. Dessa träffar var enbart riktade till skogsägare som fått breven och därmed hade SSTE områden på sina fastigheter. Det planerades tre stugkvällar, en för respektive kommun; Larsmo, Vasa samt Korsholm samt en träff över nätet via Teams.

På infotillfällena fanns på plats representanter från både skogscentralen och NTM-centralen, och upplägget var: kaffe och bulla servering, mer ingående info om frivilligt skydd av skog med hjälp av en PowerPoint, presentation av SSTE objekten för varje kommun och vad som gör dem unika och skyddsvärda. Tyngdpunkten låg på öppen kommunikation och tid för frågor.

5.3 Tidigare METSO-marknadsföringsprojekt på samma område

Det har gjorts ett par tidigare riktade marknadsföringsprojekt på dessa områden, ett i Oxkangar i Vörå 2017–2018, och ett pilotprojekt i Börsskäret 2019. Erfarenheter och resultat från dessa tidigare projekt har utnyttjats i detta marknadsföringsprojekt som detta examensarbete berör.

Pilotförsök Börsskäret 2019–2020

År 2019 gjordes det ett försök av riktad marknadsföring till skogsägare med värdefulla områden i Korsholm, Börsskäret som även omfattar SSTE, kompletteringsförslag för myrskyddsprogrammet. Det var en del av Miljöministeriets tvååriga strategiska projekt ”*Elinympäristöjen tilan parantaminen*”, och målet med det var att samla in skogsägares åsikter och tankar inför ett nytt livmiljöprogram.

Börsskäret är olikåldrigt och mosaikaktigt, och fastigheterna långsmala och därmed är många skogsägare berörda. På Börsskäret finns det även stort Natura2000 område och en

stor del av de skogsägare som nu berördes av Börskärprojektet kan ha starka åsikter gällande fredning på grund av det.

Det sändes totalt 66 brev, också till sådana som ägde skog på Börsskäret men inte hade SSTE-objekt. Det berättades om projektet samt bjöds in till METSO-utfärd. Utflykten ersattes med ett Webinarium pga. Corona-restriktioner och till den bjöds det med alla svenskspråkiga skogsägare i hela Finland.

Inställningen hos skogsägarna varierade från aggressivt negativt till positivt och intresserad. De flesta skogsägare hade områden som hör till Natura 2000-nätverket och de ansåg ”de har gett tillräckligt”. Mycket besvikelse framkom gällande hur Natura-processen skötts och hur ersättningarna fastställs. Det antas att detta marknadsföringsprojekt (Pilotförsök Börsskäret) även orsakat tre slutavverkningar på potentiella objekt. De som var intresserade såg oftast fredning och försäljning till staten som ett enkelt sett att bli av med skogsfastigheten, om man inte hade intresse för skog och av någon orsak inte hade sålt bort fastigheten tidigare. En orsak kunde även vara att skogsområdet som helhet inte är så lockande för köpare vid försäljning om den inte har producerande skogsmark.

Man kom fram till att frivillighet är enda vägen att gå gällande myrskydd, men att ersättningen är det största hindret. Ersättningen för en trädfattig/öppen torvmark ligger på ungefär 50 €/ha och det är inte tillräckligt för att få skogsägare att skriva under avtalet. Det vore bra att även tjänstemannen som kontaktar skogsägaren vet en ungefärlig ersättningssumma redan innan man kontaktar skogsägare.

Det spekulerades om handel med naturvärden skulle kunna vara en möjlig lösning, att naturvärden utgör strukturdrag med egen prissättning. Även auktion skulle kunna vara ett alternativ, ge skogsägaren möjlighet att själv komma med ett förslag på ersättning han eller hon skulle kunna gå med på.

Övriga slutsatser var att stor del av dessa områden redan är orörda som de är, av olika orsaker men ofta p.g.a. naturvärden, ock att skogsägaren inte ser mening med att utöver det skydda officiellt. Ur ekologisk synvinkel är det lika värdefullt som officiellt skydd.

Det är viktigt att fortsätta sprida information om METSO och Helmi, METSO är bekant för många men inte närapå alla, och man behöver ständigt påminna både aktörer och skogsägare vilka de skyddsvärda objekten är.

(Nina Jungell, Finlands skogscentral, 2020)

6 Undersökningen

Målet med denna undersökning var att få fram skogsägarnas syn på frivilligt skydd av skog, varför är de intresserade eller ointresserade, och vad skulle eventuellt få dem att bli intresserade? Vad är bakomliggande orsaker till att de svarade som de gjorde och finns det något man kan göra åt det? Vad kunde NTM-centralen och Skogscentralen göra bättre?

Frågor som så gott som alla svarade på och som är bas för hela arbetet:

- Intresserad av frivilligt skydd av skog? Ja/Nej/Funderar?
- Varför Ja/Nej/Funderar?
- Hur få frivilligt skydd av skog mera lockande?

6.1 Förberedelser

Svaren samlades in i samband med samtalen, i en Excel-tabell. Tabellen baserade sig på objektspecifika fastighetslistor som givits av NTM-centralen, med fastigheter som har SSTE-områden. De minsta SSTE-figurerna plockades bort manuellt, det drogs en gräns på 0,1 hektar. Skogscentralens kundexpert tog fram marknadsföringslistor över ägarna. För att få kopplat rätt skogsägare med rätt fastighet samt rätt SSTE-objekt var man tvungen att manuellt gå igenom alla, en för en. Fastigheter fanns det allt som allt 280, av dessa var en del organisationer, företag, kommuner samt samfälligheter som var ägare, och majoriteten av dem kontaktades ej. Denna utgallring då man i början av projektet, gemensamt mellan alla delaktiga tagit beslut att projektet riktas och marknadsförs enbart till privata markägare.

Förberedelserna inför samtalen var tidskrävande, i och med mycket manuellt arbete. Man var tvungen att ta fram fastighetsspecifika kartor, söka fram och uppdatera kontaktuppgifterna, logga in på minskog.fi och se över skogsägarens andra fastigheter och eventuella skötsel och avverkningsrekommendationer. Samtidigt som detta var ett marknadsföringsprojekt så togs Skogscentralens kundarbetep Praxis i hänsyn.

6.2 Metoder

Resultatet har samlats in per telefon, som en lättare form av intervju. Diskussionerna hölls semi-ostrukturerade för att inte ge ledande frågor och ledande svar. Tyngdpunkten lades på skogsägarnas initiativ, vad de vill prata och berätta om och inget tvingades fram.

Semi-strukturerad kvalitativ forskningsintervju, som baserar sig på vad människan säger, gör, tror på samt vad de har för åsikter. Svarsgruppen är specifikt utvald och är relativt liten till storleken (Heikkilä, 2014).

Denna metod passade bäst då detta är ett rätt så komplext fenomen, ämnet delar åsikter och känslor. Tydliga frågor med tydliga svarsalternativ hade gett noggrannare statistik men det skulle varit allt för ledande och i stället resulterat i vilseledande statistik och resultat.

I början av processen fanns det fler frågor som var tänkta att ta med, men efter några försök stod det klart att det blev för komplicerat. Vill man ha flera tydliga frågor med svarsalternativ så är formulär en bättre metod. I denna marknadsföring och undersökning valde man medvetet att fokusera på brev, personlig kontakt och diskussion då man önskade ha direkt kontakt med skogsägarna. Huvudsyftet med detta projekt var ju också att informera skogsägare om alternativen gällande frivilligt skydd av skog, så ett separat formulär hade knappast haft något mervärde.

7 Resultat

Resultatet är uppdelat i tre delar, hur marknadsföringen lyckats eftersom marknadsföringen var detta marknadsföringsprojekts huvudsyfte, kortfattat resultat och info om skogsägarna som är som bas till materialet på själva syftet med examensarbetet, och sedan resultatet för själva arbetets rubrik ”Skogsägarnas syn på frivilligt skydd av skog”.

7.1 Marknadsföringen

Brevutskick

Till Korsholm skickades totalt 172 brev, till Larsmo 22 och till Vasa 67, totalt 261 brev. Ingen statistik på hur många brev som nått fram kan fås. Hade en fastighet flera ägare så fick alla ägare eget brev.

Breven fick positiv feedback. Några berättade att de brände eller kastade bort breven direkt de läste det handlade om fredande av skog, men i det stora hela var det lyckat och ingen större mass-irritation kunde noteras.

Ringrunda

Av 280 fastigheter på listan (kapitel 6.1) gick det att få tag på 158 fastigheters ägare, 122 gick det inte att få tag i; antingen svarade de inte, kontaktuppgifter saknades eller så var det frågan om en organisation eller annan ej privat skogsägare.

Bemötande från samtalen var varierande, inget som var möjligt att föra statistik över. Endast en handfull uttryckte rakt ut att det var störande; ”Kan ni inte ge upp och låta oss vara, vi har fredat tillräckligt”, men vid många tillfällen märkte man tydligt det inte var uppskattat och då avslutades oftast samtalet ganska så fort.

Flera ifrågasatt varför det rings, när det redan har skickats brev med inbjudan till infotillfällen samt kontaktuppgifter ifall man vill veta mera. När skogsägarna fick veta det skrevs ett slutarbete gällande skogsägarnas syn på frivilligt skydd av skog övergick bemötandet i flesta fall från negativt, till neutralt eller till och med positivt.

Även många med negativ syn på ämnet pratade gärna länge, det uppskattades tydligt att någon lyssnade på dem och respekterade deras åsikt även om den var negativ. Mera om skogsägarnas åsikter och tankar i kapitel 7.3.

Några sa att de hade tänkte på saken och hade själva tänkta ta kontakt. Någon enstaka tyckte det var bra att bli påmind, eftersom de hade glömt att själv ta kontakt efter brevet. Några stugkvälls anmälningar lyckades även fås in, som man kan anta att inte annars hade anmält sig.

Stugkvällar

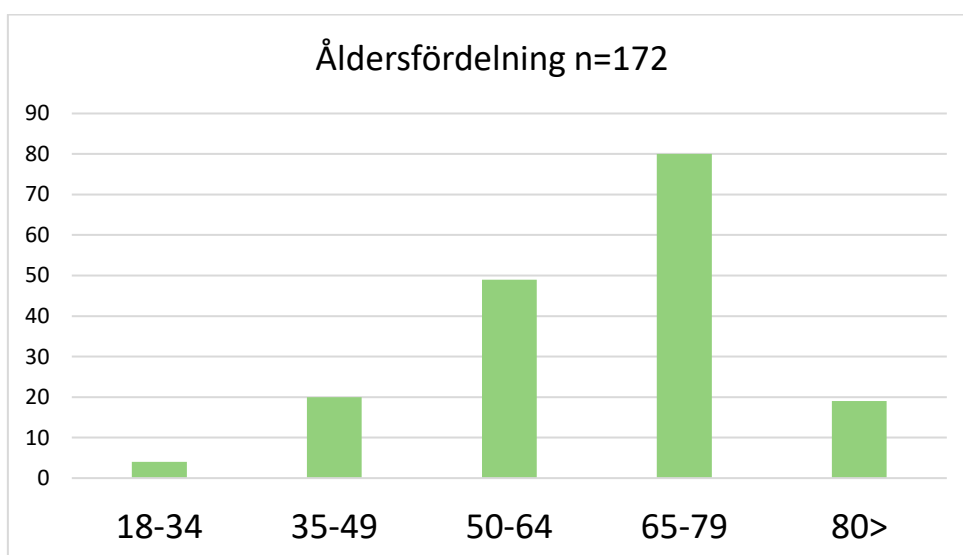
I brevet (kapitel 5.2) var bifogat en inbjudan till infotillfälle eller så kallad stugkväll, samt en träff över nätet via Teams. En i Vasa 31.10 och en i Larsmo 1.11. Det var planerat att hålla en träff i Korsholm men den blev inhiberad pga. lågt deltagarantal. Till Vasa anmälde det sig 14 och alla kom på plats, till Larsmo anmälde sig 14 personer och 10 kom på plats, Till webträffen anmälde sig 8 och 6 deltog.

Stugkvällarna började med kaffe och bulla. Presentationen utfördes med hjälp av en PowerPoint-presentation gällande frivilligt skydd av skog samt skraddarsytt material med information om objekten för varje kommun, vad som gör just dessa områden unika och vilka hotade och sårbara arter som förekommer där. Ganska stor variation mellan deltagarna, en del var där för att lära sig mer och lyssna, vissa för att de var intresserade och ville få kontakt med dem som gör upp avtalen och en del var där för att ifrågasätta hela ämnet och var helt tydligt negativt inställda redan före träffen. Blev rätt så livad diskussion med rätt så mycket

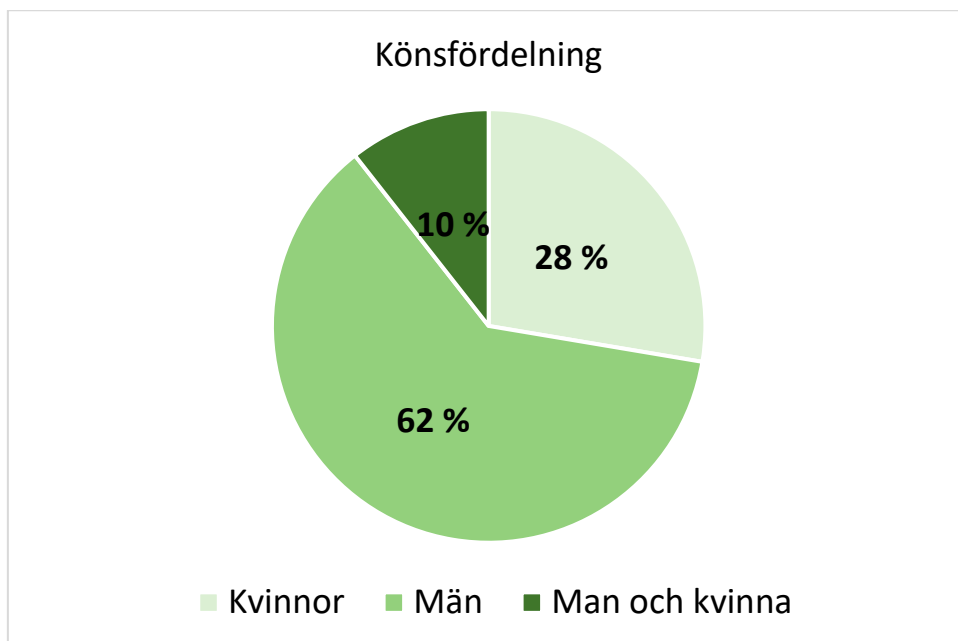
negativ betoning men även många bra frågor och givande positiv-neutrala diskussioner. De som var mest negativt inställda var de som hördes allra högst.

7.2 Skogsägarna Case-SSTE

Statistiken över skogsägarna som var med i detta marknadsföringsprojekt är insamlade per ägare, det vill säga samma skogsägare kan äga flera fastigheter som hör till SSTE men all statistik nedan är medräknat endast en gång per skogsägare. Svaramängden varierar kraftigt. Medelåldern för samtliga respondenter är 64, och har räknats ihop på basen av 172 svar (figur 7). Det var flera manliga än kvinnliga skogsägare (figur 8), en del ägde skog tillsammans med sin man/hustru, fanns det flera ägare statistikfördes könet enligt den av ägarna jag var i kontakt med.

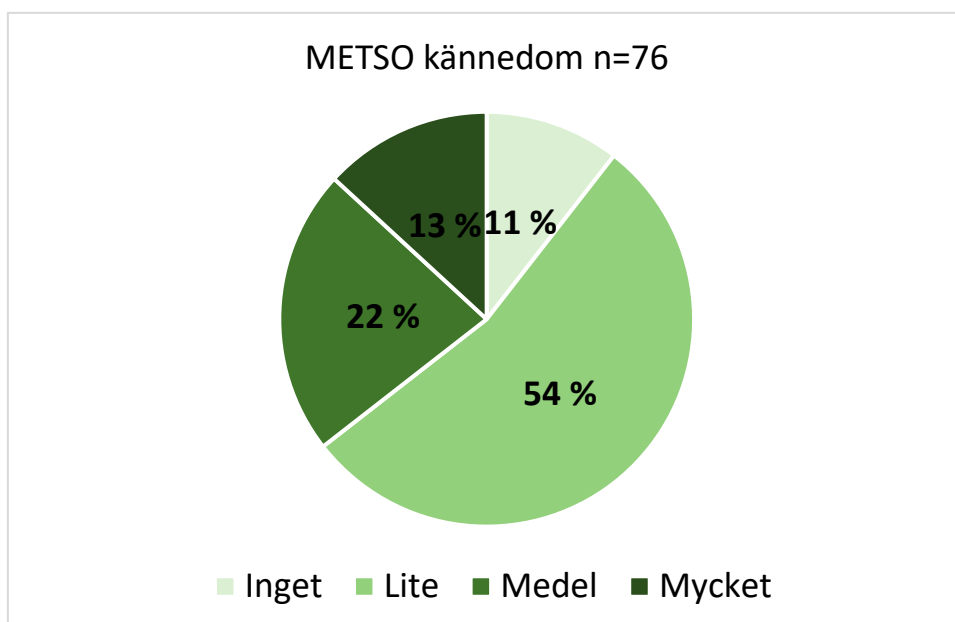
Figur 7. Åldersfördelning på skogsägarna Case-SSTE.

Figur 8. Könsfördelningen på skogsägarna Case-SSTE.

Metso kännedom

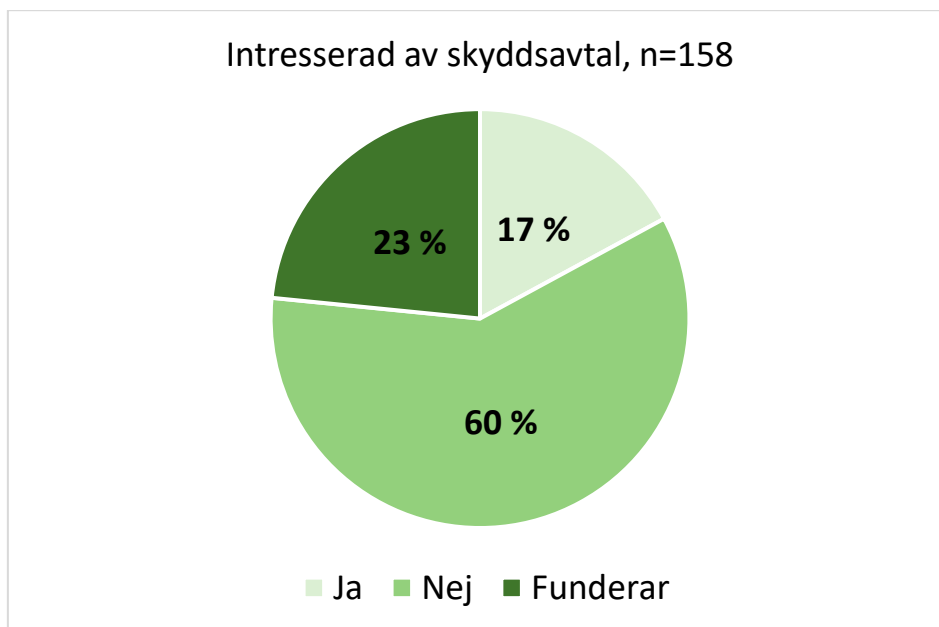
Hur mycket skogsägarna visste om frivilligt skydd av skog fick de själva uppskatta på en skala 0= Inget, 1=Lite, 2=Medel, 3=Mycket, vanligaste svaret var ”lite” (figur 9). Alla svarade inte eller så avvek svaret så mycket från hurdan uppfattning man fick på basis av samtalen, att det inte togs med i statistiken. N=76

Figur 3. Metso kännedom bland skogsägarna Case-SSTE.

7.3 Intresse för skyddsavtal

Svarsprocenten var 66 % av alla 280 fastigheter. Resultatet (figur 10) kan hållas som acceptabelt med tanke på att en stor del inte gick att kontakta p.g.a. tidigare nämnda orsaker (kapitel 7.1).

Figur 10. Intresse av frivilligt skydd av skog bland skogsägarna Case-SSTE
Av de 158 svarade 100 på frågan ”Varför Ja/Nej/Funderar”.

7.3.1 Orsaker till ej intresserad?

Alla svar och åsikter är sammanfattade här nedan, rangordnat efter hur frekvent det kom på tal. Detta är vad skogsägarna själva svarat på frågeställningen ”Varför är du inte intresserad av frivilligt skydd av skog?”. Många hade flera orsaker och därav svårt att föra statistik över, och många hade ingen orsak alls de ville nämna.

Vanligaste orsaken till att det ej fanns intresse var olika slag av **missförtroende för staten och NTM-centralen**, det upplevs att ”de säger en sak och gör en annan”, ”ger man lillfingret tar de hela handen”. Det fanns rädsla för att om man nu fredar ett område frivilligt så inom kort tas hela fastigheten med tvång eller det kommer några andra hinder och restriktioner som gör det svårt att tillämpa ekonomiskogsbruk i resterande skog. Många hade personlig erfarenhet av **Natura 2000** eller hade hört från vänner och bekanta om det, detta har satt djupa spår i Österbottens kustregion och var stor orsak till negativ inställning till fredning. Flera hade tidigare erfarenhet av fredning av olika slag och **flera ansåg de blivit till och**

med lurade tidigare, ”fick aldrig några pengar”, ”verkligheten stämde inte överens med vad som lovats och nu kan man inte dra sig ur”.

Nästan lika frekvent svarades det att **ersättningen inte är värt mödan**. Många kunde tänka sig att freda då området ändå inte har något skogsbruksvärde, men när man räknade ut potentiell ersättningssumma eller de fick höra ersättningssumman är anknuten till virkesmängden så blev svaret som oftast ”nej” väldigt snabbt. Det är helt enkelt ej värt mödan, **”lika bra kan man då skydda själv utan officiellt avtal”**. Många konstaterade att de annars nog kunde tänka sig freda och till och med har fredat till exempel gammal skog, då ersättningen är högre, men på just på dessa myrområden är det inte värt det.

Majoriteten av skogsägarna som svarat var väldigt aktiva och självverksamma i skogen, man **vill inte ha någon utomstående som säger vad man ska göra**, man vill själv bestämma i den egna skogen, **”ingen annan har med det att göra vad man gör i sin egen skog”**. Det fanns oro att man inte få röra sig i sin skog som man själv vill längre om man inleder ett skyddsavtal.

Emot all sorts av fredande, utan desto mer förklaring var vanligt. Ofta gick det hand i hand med någon annan orsak, oftast någon av ovanstående.

Just gällande dessa SSTE områden så var det många som sa de **skyddar själva, utan något avtal**. Antingen för att de inte ändå har skogsbruksvärde men även många som var medvetna om det är unika värdefulla områden och vill bevara dem. **Uppgörande av avtal kändes helt enkelt inte aktuellt eller nödvändigt**.

Många var väl pålästa och väl medvetna om politiska skogsdebatter och vad det diskuteras på till exempel EU nivå gällande fredande av skog och kraven på att freda alltmer, men **”Varför skall privata skogsägare stå för att nå fredningsmålen?” och ”Freda statens skogar först så ser vi sen”** var återkommande kommentarer.

Okunskap visade sig även vara ett stort tema, många var helt enkelt inte tillräckligt insatta och **hade inte hört om frivilligt skydd förut**. Spontana åsikten i de flesta fallen var då att man ej var intresserad att freda, att det var bra som det är.

Det är väldigt vanligt med dödsbo som ägo form eller flera ägare, där det krävs att alla ägare skall vara ense. En kanske är intresserad men de andra ej, eller så kändes det för överväldigande att ens ta upp saken med de andra ägarna, att försöka få alla ense. Särskilt

om ersättningssumman inte är så stor så visade det sig att **flertal ägare för en fastighet vara en större tröskel än en eller två ägare.**

Minoritet av dessa SSTE områden var **i användning som helt vanligt ekonomiskog**, och därmed **gallrade eller slutavverkade** sedan karteringen av dessa områden gjorts, oftast gick detta hand i hand med ”vill sköta sin skog som man själv vill” eller att man helt enkelt var emot fredande. Ett fåtal sa de avverkat efter hotet att freda dessa områden med tvång, inget som frågades separat så svårt att veta vid hur många fall det var orsaken. Rätt så vanligt var att **man högg ved från området** även om det inte visades i öppna skogsdatan att området var avverkat då det inte fanns någon anmälan om användning av skog, och man ville fortsätta göra det eller i alla fall ha möjlighet att göra det.

Alla är inte intresserade av skog men heller inte intresserade att sälja, den får helt enkelt stå kvar som den är, av olika anledningar. **Fanns inget intresse för skogen så fanns inte orken att lägga tid på att fundera på skydd av skogen heller.**

Även **hög ålder** hos skogsägaren var en avgörande faktor: ”Vill inte göra sådana beslut för framtida generation”, ”orkar inte bry mer”.

”Permanent avtal nej, miljöstöd/tidsbundet jo”. Permanent avtal upplevdes som skrämmande i många fall. Hade miljöstöd varit möjligt hade många svarat annorlunda och därför svårt att placera dem i en kategori Ja/Nej/Funderar. Permanent var inte lockande av många olika orsaker bland annat: Som tidigare nämnt vill de inte göra beslut för kommande generationer, svårare att sälja med belastning i fastighetsregistret, ”Kanske skogen/marken ändrar och inte är så unik längre fram? Vem vet vad som händer i framtiden?”.

Oro för hur ett avtal skulle **påverka jakten negativt** i framtiden fanns tydligt närvarande och var i flera fall enda orsaken till att man svarade nej.

7.3.2 Orsaker till intresserad eller funderar?

Orsakerna till att skogsägarna svarade ”ja” eller ”funderar” var oftast det samma därav är de sammanfattade i samma kategori. Skillnaden var endast att det fanns något moment av osäkerhet vid ”funderar” eller att man bara inte tänkt på saken lika mycket som om man var redo att genast svara ”ja”.

Det blev inte lika stor utspridning på svaren i denna kategori, klart tydligaste svaret var någon form av **intresse för miljön och naturvärden**. Intresse för unika naturtyper och balansen mellan skogsbruk och biologisk mångfald. ”Skog måste finnas, vårdas och skyddas”.

Inget skogsbruksvärde var näst vanligaste svaret, litet område, drivtekniskt svårt eller inte tillräcklig tillväxt.

Flera som svarade funderar var **nyfikna på alternativ**, var inte direkt för eller emot men öppen att lära sig mera och kanske längre fram överväga fredning.

Vissa av objekten var redan **lagobjekt** och därmed utanför skogsbruket och skogsägare kunde då tänka sig att lägga frivilligt skydd på för att få någon inkomst från området.

Hög ålder hos skogsägaren var även en orsak här, inte lika vanlig som vid ej intresserad dock. Men att det ej intresserade att sköta så man kunde lika bra freda.

Man ansåg det hör till **bondförnuft** att freda, göra det man kan, kanske med påtryck av att uppnå frednings målen, eller annars bara ansåg det hör till dagens skogsbruk att även skydda skog.

Något enstaka fall sa **Natura2000** som orsak, ”Objektet är fast i Naturaområde så kan lika bra freda mer”.

Kom även fram annan syn som baserade sig på samma orsak som vanligaste svaret vid varför man ej var intresserad. ”Noll förtroende för staten men vill ha **full kontroll över det man äger** och då känns det säkrast att grunda privat naturskyddsområde innan staten tvångsinlöser.”

7.3.3 Inverkande faktorer

Faktorer som påverkar skogsägarnas svar och åsikter är till en del redan svarat på i kapitel 7.3.1 och 7.3.2, men för tydlighetens skull lyftes de största anmärkbara faktorerna fram i detta kapitel.

Skogsägarens ålder var en stor påverkande faktor, både för intresserade men mest för ej intresserade. Hade man varit med länge så var man i regel mindre intresserad, det har hänt så mycket på just dessa områden de senaste decennierna. Yngre och relativt nya skogsägare var inte lika påverkade av vad som tidigare hänt som de äldre.

Tidigare erfarenheter såg man också en klarröd tråd med, går nästan hand i hand med tidigare nämnda faktor, hög ålder. Hade man tidigare erfarenhet av till exempel Natura så var de i regel ej intresserade och det påverkade åsikterna väldigt negativt. Samtidigt som erfarenhet av tidigare miljöstöd kunde ge positivare svar och inställning.

Jakt var absolut en stor påverkande faktor, redan beskrivit i kapitel 7.3.1.

Skogsägarnas **personliga mål med skogen** spelar stor roll i alla beslut som görs i skogen och detta fall är inget undantag. Vissa har endast ekonomiska mål och vissa har kanske endast ekologiska mål, och allt där emellan. Är ekonomi det viktigaste så säger det sig kanske själv att man inte ser någon poäng med att freda ett trädfattigt område mot en relativt liten ersättning. Kanske till och med mindre än man själv betalt för marken. Och i motsats, är naturvärdena det viktigaste med sin skog, så kanske det känns som en självklar sak att freda - oavsett ersättning.

Man märkte att det finns ett starkt och tydligt **förtroende för egna skogskontakter** och deras åsikter, eller för uppköparna över lag. Det finns stor respekt för uppköparna och man kunde få en bild på basen av samtalen att deras skogsbranschrelaterade åsikter och råd är det enda som gäller i skogsbranschen.

”**Djungeltrumman**” är inte heller att underskatta, man såg tydliga skillnader mellan de olika områdena. Det kan ju bero på att vissa områden låg närmare Naturaområden och man därav var mer negativ inställd, men även att det pratas sinsemellan. Har man inte själv dålig erfarenhet av Natura så känner man säkert någon som har det och lätt bildar man sig själv då en negativ uppfattning.

7.4 Hur få frivilligt skydd av skog mera lockande?

Bättre betalt, ekonomisk morot var överlägset vanligaste svaret.

Vet ej/går ej, näst vanligaste svaret.

Freda statens marker först, det ansågs statens marker borde vara fredade allt det går innan man ger sig på privatägd skog.

Bytesmark, byte/flytt av byggrätt. Bytesmark är ett alternativ men i praktiken finns det inte mycket mark att byta. Men någon form av förhandling, att skogsägaren själv får ut något av det.

Mera information/marknadsföring. Många ansåg själv de visste allt de behövde veta gällande ämnet men flera ansåg mera information vore bra.

Om det vore lättare att få tidsbundet skyddsavtal. Intresse för miljöstöd var klart större än permanent skydd.

Vänta på generationsväxling/nästa skogsägargeneration. Bland annat Natura2000 har gjort djupa spår och många ansåg enda lösningen är att vänta ut, kanske nästa generation har neutralare inställning.

Ta i beaktande områden som är skyddade på eget initiativ utan avtal. Som tidigare nämnt lämnar majoriteten dessa områden redan utanför skogsbruket, och flera var medvetna om de höga naturvärdena.

Tydligt och klart vad det innebär, stor osäkerhet vad det i slutändan gäller om man skriver under ett avtal fans, och oro att staten/NTM kan gå och ändra sig i efterhand.

Garanti staten ej inlöser marken eller ändrar direktiv gällande till exempel jakt.

8 Diskussion

När man sammanfattar allt efter diskussionerna med skogsägarna så kan man konstatera det inte var några större överraskningar. I och med att det gjorts marknadsföringskampanjer tidigare så stämde svaren som nu gavs rätt så bra överens med dem.

Gällande själva marknadsföringen kan man i korthet säga att breven var väldigt lyckade. Det finns absolut behov av mera marknadsföring gällande ämnet, men att ringa personliga samtal efter man redan skickat brev och berättat om möjligheten att frivilligt skydda skog, samt bjudit in dem till infotillfällen, känns inte som den mest tidseffektiva eller fungerande metoden. Detta speciellt på områden som är aningen ”inflammade” sedan tidigare på grund av Natura. Majoriteten av de som var intresserade att inleda skyddsutredning tog själva kontakt efter brevet. Att utföra marknadsföring endast med att ringa runt och kontakta skogsägare personligen, utan brev, kunde kanske vara en möjlighet om man vill fokusera på mer personligt bemötande. Men då faller de bort som man inte har kontaktuppgifter till eller som inte svarar i telefon, vilket betyder att de inte får info och förblir ovetande om möjligheterna man marknadsför. Där till har det visat sig att en del skogsägare vill ta sig den tid de behöver för att överväga alternativen och ta kontakt när de är redo eller har mera tid. Flera skogsägare som inte blev kontaktade, till exempel för att det inte gick att få fram

telefonnummer till dem, har flera månader efter brevutskicket tagit kontakt och varit intresserade av att höra mera. Man kunde uppfatta att skogsägare i regel sparar breven som de får gällande sin skog, men av ett samtal blir det inte annat än ett minne kvar, och råkar man till exempel ringa vid opasslig tidpunkt så kanske de inte minns något av samtalet. I värsta fall kvarstår ett förvrängt minne. Det framkom tydligt att det är väldigt lätt att missförstå varandra, speciellt om det gäller ett ämne som inte är bekant för skogsägaren sen tidigare.

Ett ofta återkommande samtalsämne var att det borde ges högre förtroende för skogsägarna och mer respekt för deras åsikter. Skogsägarna känner sig överkörda och de känner att man inte tror att de kan sköta sina egna skogar. Så här personligt inriktad marknadsföring kan eventuellt ha motsatt effekt och många uppskattar inte att bli uppringda, trots att man poängterar att det bara är för att sprida information om olika möjligheter.

Natura 2000 är ett återkommande tema i detta arbete, och på samma sätt som i ovanstående text så känner sig skogsägarna osedda i ärendet. Man borde få uppbyggt nytt förtroende med dem, inte bara sopa allt under mattan och tänka att det är i det förflutna. Många vet inte ens än i denna dag vad det innebär med Naturaområde. Många tolkar det som totalt åtgärdsförbud, även om det inte alltid är fallet, beroende på varför de hör till Natura. Informationen och kommunikationen mellan skogsägare och staten har länge varit svag och det är något som borde jobbas på om man vill se en förändring i skogsägarnas inställning.

Som feedback på denna riktade marknadsföring framfördes också åsikter om att det är oetiskt att kontakta till exempel skogsägarna som har hög ålder. Det kan då råka vara äldre människor, som kanske till och med är dementa, som gör beslut om att freda permanent utan att veta vad de ger sig in på. Detta kan påverka fastigheten och kommande generationer för alltid.

På basen av samtalen med skogsägarna så har de flesta stor tillit för sina egna kontakter inom skogsbranschen, som till exempel virkesuppköpare, och om inte de kontakterna berättat om möjligheten till frivilligt skydd av skog så uppfattas det ofta av skogsägarna som att det inte är viktigt eller värt att ta i beaktande. Man kan ha förståelse för att en uppköpare inte marknadsför frivilligt skydd av skog i större utsträckning, då en uppköparens främsta uppgift är att köpa virke, ej att freda skog. Men för att nå målen och freda mera på frivillig basis, samt det viktigaste, göra skogsägare medvetna om objekt med höga naturvärden i sina skogar samt om möjligheten till frivilligt skydd av skog, så är mångprofessionellt samarbete inom hela skogsbranschen något man borde satsa på. Frågan är hur man får det mera lockande för

alla i skogsbranschen att ta på sig mera ansvar gällande marknadsföringen och informering av olika möjligheter.

Ett problem är att det är olika organisationer inblandade, NTM för permanent avtal och Skogscentralen för miljöstöd, vilket gör det onödigt komplicerat. Det finns så mycket olika organisationer, föreningar och företag inom skogssektorn att det helt klart skulle underlätta för skogsägarna om det var tydligt och klart vart man skall ta kontakt om man vill få information och eventuellt höra sig för om eventuellt skyddsavtal. Det optimala är inte att behöva bli hänvisad till många olika ställen och olika kontaktpersoner. Det kan säkert skrämman bort en del skogsägare, särskilt om det inte handlar om stora ersättningssummor som vid trädfattiga torvmarker. Hur mycket bollande fram och tillbaka skall de behöva utsättas för innan de tappar smaken helt och går från kanske intresserad till ej intresserad?

Även om många äger skog av andra orsaker än ekonomiska, så spelar ekonomin en roll för de flesta. Varför skulle man gå och skydda ett område för i princip noll ersättning? Om områdena har så höga naturvärden så varför inte kompensera dem där efter? All form av skydd av skog har likadana ersättningsgrunder, men vill man få större ihop hängande arealer som till exempel de myrmarker som detta examensarbete berör, så krävs det någon förändring. Man kan inte vänta på att skogsägare skall ge upp sin mark bara för nöjets skull, särskilt om de redan känner de blivit felbehandlade och överkörda tidigare med Natura 2000. Som det konstaterats efter Börsskåret pilotförsöket, varför inte försöka med någon form av auktion? Skogsägaren säger vad han eller hon är redo att gå med på för summa, eller försök med att förhandla fram ett alternativ som även skogsägaren känner att motsvarar ens besväret. Höga naturvärden borde ha ett motsvarande ekonomiskt värde särskilt i dagens värld där biologisk mångfald är viktigare än vad det var då man bestämt ersättningsgrunderna för frivilligt skydd av skog.

8.1 Undersökningens pålitlighet och svagheter

För att en undersökning skall vara pålitlig kräver det en tydligt begränsad forskningsfråga, bra strukturerade frågor, stort sampel samt hög svarsprocent (Heikkilä, 2014).

I och med de metoder som valts för att utföra denna undersökning uppfyller de inte alla de kraven, men det var ett medvetet val i början av arbetet för att få det att gå ihop med själva kundarbetet.

Noggrannare mer strukturerade frågor hade gett möjlighet att jämföra och se tydligare samband och presentera resultatet på ett annat vis, men det visade sig vara väldigt svårt att ge svar i telefon och därför plockades många frågor och svar bort som ansågs bli missvisande. Man ställde frågan om de hade tidigare erfarenhet, men det verkade vara svårt att svara på. Hur tolkar man tidigare erfarenhet, det kan betyda olika för olika människor. Samt hur länge de varit skogsägare visade sig också vara också svårt att definiera. Totala arealen i deras ägo hade även kunnat vara intressant att veta, men visade sig även svårt för de flesta att minnas utantill, man borde gjort kategorier de sedan kunde välja emellan. Över lag var frågor per telefon inte rätt metod ifall man vill ha svar på många frågor, då är nog frågeformulär bättre alternativ, så de som svarar har tid att fundera och svara i egen takt.

Vore även bra om det frågats vilket skyddsalternativ var mera lockande, tidsbundet miljöstöd eller permanent för att få det svart på vitt och kunna jämföra. Kanske fler varit intresserade om man frågat skilt för permanent och miljöstöd, men eftersom miljöstöd i de flesta av just dessa fallen inte var en möjlighet gjordes ett medvetet val att ej fråga desto mera om miljöstöd.

Även om detta examenarbets resultat rätt så bra tar fram skogsägares åsikter gällande frivilligt skydd av skog över lag, särskilt för Österbotten, så måste man ta hänsyn till att detta gjordes i samband med ett riktat marknadsföringsprojekt. Områdena i fråga är i regel trädfattiga, så man kan ställa sig frågan om det kan ha påverkat inställningen. Hade det varit frågan om områden med högre virkesmängd och bättre ersättning, hade då svaren sett annorlunda ut? Högst troligt hade inte att ”dålig ersättning” varit det vanligaste svaret då, men det kan man inte veta med säkerhet.

8.2 Fortsättning

Inom detta ämne finns det mycket möjlighet för utveckling och fortsättning. Bland annat:

- Göra en större mer omfattande undersökning var man skickar ut frågeformulär
- Enkät gällande naturhänsyn i sina skogar på bredare nivå, ej bara gällande frivilligt skydd av skog.
- Intervjuer med skogsägare som redan frivilligt skyddat skog, höra deras åsikter och om de är nöjda.

- Vad är läget med statens bytesmark? Finns det mera skog som ägs av staten som potentiellt kunde bytas?

9 Referenser

- Convention on Biological Diversity. (n.d.). Retrieved 3 2, 2023, from Convention on Biological Diversity: <https://www.cbd.int/>
- Etelä-Pohjanmaan NTM-keskus, Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue. (den 25 3 2022). Yhteistyösopimus vapaaehtoisen suojelun vietintäkampanjasta Pohjanmaan SSTE-kohteilla, internt dokument. Vasa.
- European commission. (u.d.). *Natura 2000*. Hämtat från https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm?etrans=sv den 7 3 2023
- European Commission. (n.d.). *The Birds Directive*. Retrieved 3 7, 2023, from https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/birdsdirective/index_en.htm
- European Commission. (u.d.). *The Habitats Directive*. Hämtat från https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/index_en.htm den 7 3 2023
- European Commission. (u.d.). *Vanliga frågor om natura 2000-nätverket*. Hämtat från https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/faq_fi.htm?etrans=sv den 7 3 2023
- Europeiska kommissionen. (u.d.). *Strategi för biologisk mångfald 2030*. Hämtat från https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_sv den 2 3 2023
- Finlands grundlag 1999/731 (den 11 6 1999). Hämtat från Lagstifning: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731#L2P20>
- Finlands miljöcentral. (den 4 12 2020). *Hotbedömningen av Finlands naturtyper 2018*. Hämtat från ymparisto.fi: https://www.ymparisto.fi/sv-fi/natur/Naturtyper/Hotbedomningen_av_Finlands_naturtyper/Hotbedomningen_av_naturtyper_2018
- Finlands miljöcentral. (u.d.). *Rödlista*. Hämtat från Webb tjänsten för rödlistan: <https://punainenkirja.laji.fi/sv>
- Finlands miljöcentral, karttjänsten. (u.d.). *Områdesspecifika uppgifter*. Hämtat från Valtioneuvoston päätös 2018 tietojen tarkistamisesta ja verkoston täydentämisestä: <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a> den 7 3 2023
- Gummerus-Rautiainen, P., Alanen, A., Eisto, K., Ilmonen, J., Keskinen, H.-L., Krüger, H., . . . Siitonen, J. (2021). Livsmiljöprogrammet Helmi 2021-2030. *Statsrådets publikationer 2021:84*. Hämtat från Statsrådet: https://ym.fi/documents/1410903/33891758/Livsmilj%C3%B6programmet+Helmi+2021%E2%80%932030_Statsr%C3%A5dets+principbeslut.pdf/5f3b

4aea-89e4-2866-3592-8ce0285306bb/Livsmilj%C3%B6programmet+Helmi+2021%E2%80%932030_Statsr%C3%A5dets+principbeslut.pdf?t=1633600

Hamberg, K. (den 27 10 2020). Metso esitys. NTM-centralen.

Heikkilä, T. (2014). Kvantitatiivinen tutkimus. Noudettu osoitteesta
<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Jord- och skogsbruksministeriet. (den 21 2 2019). *Finlands nationella skogsstrategi 2025- en uppdatering*. Hämtat från
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161387/MMM_8_2019_Finlands%20nationella%20skogsstrategi%202025_en%20uppdatering_F_2102.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jord-och skogsbruksministeriet. (2022). Hämtat från Natinella skogsstrategin 2035 Allmän presentation.

Koistinen, A., Lehtinen, A., & Nieminen, E. (den 9 12 2021). *Enkät: nästan 90% av finländarna anser att naturen är viktig för dem*. Hämtat från Sitra:
<https://www.sitra.fi/sv/nyheter/enkat-nastan-90-procent-av-finlandarna-anser-att-naturen-ar-viktig-for-dem-det-finns-ett-brett-spektrum-av-relationer-till-naturen-alla-olika/>

Lag om Finlands skogscentral 2011/418 (den 6 5 2011).

Lag om närings-, trafik- och miljöcentralerna 897/2009. (u.d.). Hämtat från
www.Finlex.fi: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2009/20090897> den 16. 04. 2023

Lag om närings-, trafik- och miljöcentralerna samt om närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter 2009/897 (den 20 11 2009).

Luonnonvarakeskus. (2022). *aulukko: METSO-ohjelman toteutus ELY-keskuksissa 2008-2021 - maahankinnat valtiolle, yksityiset suojelualueet ja määräaikaiset rauhoitukset*. Hämtat från
https://statdb.luke.fi/PxWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_04%20Metsa_02%20Rakenne%20ja%20tuotanto_04%20Metsien%20suojaelu/11_Etela_suomen_metsa_ely.px/table/tableViewLayout2/?rxid=001bc7da-70f4-47c4-a6c2-c9100d8b50db den 17 4 2023

Miljöministeriet. (den 5 12 2014). *Ympäristöministeri Sanni Grahn-Laasonen: Soidensuojelu etenee kompromissiratkaisulla*. Hämtat från Statsrådet.fi:
<https://ym.fi/-/ymparistoministeri-sanni-grahn-laasonen-soidensuojelu-etenee-kompromissiratkaisulla>

Miljöministeriet. (2021). *Soidensuojelun täydennysehdotus, tilannekatsaus 2015-2020*. Hämtat från
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163170/YM_2021_16.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Miljöministeriet. (u.d.). *Nationell politik för biologisk mångfald*. Hämtat från
<https://ym.fi/sv/sv/nationell-politik-for-biologisk-mangfald> den 24 4 2023

Miljöministeriet. (u.d.). *Nätverket Natura 2000 tryggar den biologiska mångfalden.*

Hämtat från <https://ym.fi/sv/natura-2000-omraden> den 2 3 2023

Mäntyranta, H. (den 12 6 2019). *Metsävarat ja metsänomistus.* Hämtat från Forest.fi:

<https://forest.fi/fi/artikkeli/metsavarat-ja-metsanomistus/#4bdb7657>

Naturvårdslag 1996/1096 (den 20 12 1996).

Nina Jungell, Finlands skogscentral. (2020). *Börsskåret- pilotprojekt för myrskydd (internt dokument).* Vasa: Finlands skogscentral.

NTM. (u.d.). *Lämpar sig din skog för skydd?* Hämtat från Metsonpolku:

<https://metsonpolku.fi/sv/lampar-sig-din-skog-for-skydd-> den 23 4 2023

NTM. (u.d.). *Skydd och naturvård.* Hämtat från Metsonpolku:

<https://metsonpolku.fi/sv/skydd-och-naturvard> den 23 4 2023

Nykänen, J. (den 14 9 2021). Utbildning om livsmiljöprogrammet Helmi och myrskyddet. NTM-centralen i Södra Österbotten.

Närings, trafik- och miljöcentralen. (2023). *NTM-centralerna och deras uppgifter.*

Hämtat från <https://www.ely-keskus.fi/ely-keskukset>

Ojala, O. (u.d.). *EU:s strategi för biologisk mångfald och förslag till förordning om restaurering av natur.* Hämtat från <https://ym.fi/sv/eu-s-strategi-for-biologisk-mangfald> den 2 3 2023

Skogscentralen. (den 10 1 2023). *Salkkutyön ohje 2023.*

Skogscentralen. (u.d.). *Det nya stödsystemet-metka.* Hämtat från

<https://www.metsakeskus.fi/sv/skogsbrukets-stod/det-nya-stodsysteem-metka> den 11 5 2023

Skogscentralen. (u.d.). *Miljöstöd.* Hämtat från

<https://www.metsakeskus.fi/sv/skogsbrukets-stod/kemera-stod/miljostod> den 23 4 2023

Skogscentralen. (u.d.). *Om oss, skogscentralen.* Hämtat från

<https://www.metsakeskus.fi/sv/om-oss/skogscentralen> den 23 4 2023

Skogscentralen. (u.d.). *Privatpersoner som äger skog.* Hämtat från

<https://www.metsakeskus.fi/sv/skogs-och-naturinformation/information-om-skogsagande/privatpersoner-som-ager-skog> den 23 4 2023

Skogslag 1996/1093 (den 12 12 1996). Hämtat från

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19961093> den 23 4 2023

Statsrådet. (den 5 12 2018). *Komplettering av Finlands förslag och anmälan till*

Europeiska unionens nätverk Natura 2000 samt om ändring av uppgifterna om Natura 2000-områdena. Hämtat från Statsrådets beslut om Natura2000:

https://ym.fi/documents/1410903/38439968/Statsradets-beslut-om-Natura-2000-omradena-5FB7AB82_32D0_476F_B05F_C4C95F300ADF-142437.pdf/4e3f3959-a92a-a65a-b7fb-107405da36aa/Statsradets-beslut-om-Natura-2000-omradena-5FB7AB82_32D0_476F_B05F_C4C95F300ADF-142437

- Statsrådet. (den 5 12 2018). *Statsrådets beslut om komplettering av Finlands förslag och anmälan till Europeiska unionens nätverk Natura*. Hämtat från https://ym.fi/documents/1410903/38439968/Statsradets-beslut-om-Natura-2000-omradena-5FB7AB82_32D0_476F_B05F_C4C95F300ADF-142437.pdf/4e3f3959-a92a-a65a-b7fb-107405da36aa/Statsradets-beslut-om-Natura-2000-omradena-5FB7AB82_32D0_476F_B05F_C4C95F300ADF-142437
- Statsrådet. (den 9 2 2022). Nästan 90 procent av METSO-programmets skyddsmål har uppnåtts – ytterligare finansiering behövs till miljöstödsavtal och naturvårdsprojekt. Hämtat från <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/1410903/nastan-90-procent-av-metso-programmets-skyddsmal-har-uppnatts-ytterligare-finansiering-behovs-till-miljostodsavtal-och-naturvardsprojekt>
- Statsrådet. (u.d.). *Ett klimatneutralt Finland som tryggar den biologiska mångfalden*. Hämtat från <https://valtioneuvosto.fi/sv/marin/regeringen/regeringsprogrammet/klimat-neutralt-finland-som-tryggar-den-biologiska-mangfalden> den 23 4 2023
- Södra Österbottens NTM-central. (den 20 12 2022). *Natura 2000-områden- Södra Österbotten, Österbotten och Mellersta Österbotten*. Hämtat från miljöförvaltningens gemensamma webbtjänst: [https://www.ymparisto.fi/sv-FI/Natur/Skyddsomraden/Natura_2000_omraden/Natura_2000omraden__Sodra_Osterbotten_Os\(17651\)](https://www.ymparisto.fi/sv-FI/Natur/Skyddsomraden/Natura_2000_omraden/Natura_2000omraden__Sodra_Osterbotten_Os(17651))
- Temporär lag om finansiering av hållbart skogsbruk 2015/34 (den 23 1 2015). Hämtat från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2015/20150034>
- von Weissenberg, M. (u.d.). *Internationell politik för biologisk mångfald*. Hämtat från Miljöministeriet: <https://ym.fi/sv/internationell-politik-for-biologisk-mangfald> den 2 3 2023